

MUISTIO

Aika: Maanantai 13.6.2016, klo 13.00 - 15.00

Paikka: Suomen ympäristökeskus, Muuttohaukka, Mechelininkatu 34a, Helsinki.

Paikalla:

Paneelin jäsenet:

Professori Jari Niemelä, HY, Puheenjohtaja
Erikoistutkija Petteri Vihervaara, SYKE (Johtaja Petri Ahlrothin varaedustajana)
Akademilektor Christoffer Boström, Åbo Akademi
Neuvotteleva virkamies Mika Honkanen, TEM
Tutkimusjohtaja Atte Moilanen, HY
Neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, MMM
Kehityspoliittinen neuvonantaja Matti Nummelin, UM
Apulaisprofessori Jouni Sorvari, ISY (Professori Elina Oksasen varaedustajana)
Vanhempi tutkija Tiina Nieminen, Luke (Professori Eija Poudan varaedustajana)
Yksikön johtaja Laura Raaska, SA
Johtaja Leif Schulman, LTKM
Dosentti Ilari E. Sääksjärvi, TY
Ympäristöneuvos Esko Hyvärinen, YM (klo 14.15 saakka)

Sihteerit:

Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, SYKE

Poissa:

Johtaja Petri Ahlroth, SYKE
Tutkimusjohtaja Paula Horne, PTT
Tutkimusjohtaja Laura Höijer, YM
Professori Janne Kotiaho, JY
Professori Elina Oksanen, ISY
Professori Eija Pouta, Luke
Johtava ekonomisti Marita Laukkanen, VATT
Professori Anne Tolvanen, OY
Vanhempi tutkija Annalea Lohila, IL
Neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa, VM

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Puheenjohtaja Jari Niemelä avasi kokouksen klo 13.05.
- Hyväksyttiin kokouksen asialista.
- Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin edellisen kokouksen (25.1.2016) muistio.

3. Ajankohtaisia kuulumisia

- Suomen ehdokkaat asiantuntijoiksi
 - 2c, Global assessment- Professori Heikki Hokkanen, HY, Maataloustieteiden laitos, Erikoistutkija, FT Petteri Vihervaara, SYKE
 - 3biii Sustainable use, scoping Yliopistotutkija, Doctor of Economics (KTT) Ingeborg Menzler-Hokkanen, HY, Maataloustieteiden laitos, Erikoistutkija, FT Petteri Vihervaara, SYKE)

- Review editors, 2b Regional assessment, ECA: Heli Saarikoski, SYKE (Chapter 4: Direct and indirect drivers of change in the context of different perspectives on quality of life), Eeva Primmer, SYKE (Chapter 6: Options for governance, institutional arrangements and private and public decision making across scales and sectors)
- Eurooppa yhteistyö – eurooppalainen IPBES verkosto, jossa olisi hyvä olla mukana, mutta toistaiseksi ei ole ollut resursseja juurikaan osallistua.
- Viimeaikaista viestintää:
 - Marquard E., Eggermont H., Guillain, P. E., Hallosserie A., Heubach K., Huybrechts P., **Hyvärinen E.**, Keune H., Mortimer D., Neßhöver C., **Niemelä J.**, Sousa Pinto I., Spehn E. & Timpte M. (2016): European National Biodiversity Platforms as Partners for the Implementation of the IPBES Work Programme – Opportunities and Challenges. Report edited by the German Network-Forum for Biodiversity Research (NeFo). Available at: <http://www.eca-ipbesnetwork.org/1806>,
 - Luonnon kirjo (Ruoantuotannolle välttämättömien pölyttäjien väheneminen on maailmanlaajuinen ongelma),
 - YTF uutiskirje (arvioinnit)
 - tulossa puheenjohtajan kolumni Ympäristö –lehdessä [ilmestyi ja lähetettiin paneelin jäsenille, siht. lis.]
 - Luontopaneelin nettisivuilla kävijöitä tammi-maaliskuussa lähes 500
- IPBES webinarit (löytyvät IPBES sivuilta)
 - [IPBES Webinar Series - Webinar 1: The IPBES Assessment Process](#), Presenter: Ivar Baste, Bureau member and task force co-chair
 - [IPBES Webinar Series - Webinar 2: The Conceptual Framework](#), Presenter: Professor Sandra Diaz, IMBIB, CONICET and Universidad Nacional de Cordoba, Argentina
- Luontopaneelin seminaarisivuille päivitetty Artjoen puheenvuoro
- Johanna Niemivuo-Lahti kertoi, että IPBES:n pölyttäjiä koskevaa arviointiraporttia käsiteltiin keväällä Montrealissa monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (CBD) tieteellis-teknisessä kokouksessa (SBSTTA). Yleissopimuksen osapuolikokouksessa joulukuussa annetaan asiaan liittyviä suosituksia. Niemivuo-Lahti informoi Luontopaneelia suosituksista.

4. Nordic IPBES

- [Framing a Nordic IPBES-like study](#) - scoping raportti on julkaistu.
- Kolmevuotinen arviointityö on käynnistynyt.
- Esko Hyvärinen on Suomen edustaja ohjausryhmässä. Ohjausryhmä piti ensimmäisen puhelinkokouksensa toukokuussa.
- Petteri Vihervaara kertoi, että pohjoismainen arviointi kohdistuu rannikko ekosysteemeihin, joihin tulkitaan kuuluvaksi myös niiden läheiset kosteikot ja suot. Arviointi kohdistuu ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen tilaan sekä niihin kohdistuviin paineisiin. Pohjoismaisia erityispiirteitä ovat mm. happamat sulfaattimaat ja maankohoamisrannikko.
- Arvioinnista kiinnostuneita asiantuntijoita pyydettiin ilmoittautumaan. Taustoiltaan eri pohjoismaista ilmoittautuneet asiantuntijat ovat luonnon-, yhteiskunta- ja taloustieteilijöitä. Suomesta kiinnostuneita asiantuntijoita ilmoittautui 6.
- Ensimmäinen työpaja järjestettiin kesäkuun alussa. Seuraava työpaja syyskuussa, jossa mukana myös arviointiin osallistuvat asiantuntijat.
- Pohjoismainen arviointi on myöhässä ajatellen kontirbuointia IPBES:n alueelliseen ECA-arviointiin (Europe and Central Asia assessment). ECA-arviointi katsotaan läpi ja räätälöidään pohjoismaista arviointia sen mukaan, että saadaan lisäarvoa.
- Alustavan arvion mukaan ensimmäinen luonnos olisi valmis kesällä 2017.

5. IPBES-4 keskeiset päätökset

- Suomen valtuuskunnassa olivat mukana Esko Hyvärinen (delegaation johtaja), Petri Ahlroth, Janne Kotiaho ja Jari Niemelä.

- Hyvärinen raportoi IPBES-4 täysistunnon tärkeimmät kuulumiset.
- Täysistuntoon osallistui 94 maata.
- Hallinnollisia asioita:
 - Bureaun puheenjohtajaksi valittiin Robert Watson (UK), Ivar Baste (Norja) jäseneksi seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi.
 - Työohjelman toteutuminen on edennyt hyvin.
 - Sihteeristöä kehoitettiin kuitenkin nopeuteen päätösten toimeenpanossa sekä tehokkuuteen strategisten kumppanuuksien solmimisessa.
 - IPBES rahoitus tulee valtioiden vapaaehtoisista maksuista, valtaosin (noin 80 %) Norjalta ja Saksalta. Lähivuosina näyttää siltä, että rahoitus on laskeva ja erityisesti Norja joutuu pienentämään rahoitustaan merkittävästi. Alijäämäisen budjetin vuoksi työohjelmaa joudutaan muokkaamaan. Toteutetaan käynnissä olevat ja käynnistyvä globaaliarviointi, mutta uusien arviointien käynnistäminen riippuu rahoituksesta.
 - IPBESin toimintasääntöjä täydennettiin siten, että Bureau ja MEP voivat täydentää arviointiin hakumenettelyn kautta saadun asiantuntijakokoonpanon puutteita.
 - Sen sijaan alkuperäiskansojen tiedon (ILK) käyttöön liittyvää lähestymistapaa ja toimintatapoja ei vielä hyväksytty. Ne edellyttävät jatkotyötä, ja niistä päätetään seuraavassa täysistunnossa.
- Tärkeimpiä substanssiasioita olivat ensimmäisten valmistuneiden raporttien ja tiivistelmien hyväksyminen sekä uusien arviointien valmisteludokumenttien hyväksyminen.
 - **Thematic assessment on pollinators, pollination and food production** -raportti ja sen tiivistelmä hyväksyttiin. Arviointiraportin tiivistelmä käytiin läpi hyvin tarkasti. Koordinoivat pääkirjoittajat olivat paikalla vastaamassa kysymyksiin. Eniten keskusteluttivat neonikotinoidit, torjunta-aineet ja GMO. Muutoksia tuli aika paljon. Raportti ja tiivistelmä olivat saatavissa vain englanniksi, mutta hyväksyttiin kuitenkin niiden pohjalta.
 - **Scenarios and models of biodiversity and ecosystem services: methodological assessment** –raporttia kohtaan mielenkiinto oli hieman vähäisempää, koska se palvelee ensisijaisesti IPBES:n omaa työtä eikä sillä ole vastaavaa laajaa yleistä mielenkiintoa kuin pölyttäjäraportilla.
 - **Global assessment on biodiversity and ecosystem services** - valmisteludokumentissa katsottiin olevan puutteita ja parannustarpeita, liittyen mm. arvioinnin rajaukseen, koordinaatioon muiden oleellisten tahojen ja arviointiin liittyvien prosessien kanssa (etenkin CBD) sekä poliittisesti relevanttien kysymysten muotoiluun. Valmisteludokumentti oli työryhmäkäsittelyssä, jossa siihen tehtiin runsaasti muutoksia. Muutosten jälkeen täysistunto hyväksyi dokumentin ja varsinaisen arvioinnin käynnistämisen.
 - **Revised scoping report for a methodological assessment on diverse conceptualization of multiple values of nature and its benefits & preliminary guide on the conceptualization of values of biodiversity and nature's benefits to people** – valmisteludokumentti hyväksyttiin työryhmäkäsittelyn jälkeen, mutta arvioinnin käynnistämisestä päättäminen siirrettiin budjettisystä seuraavaan täysistuntoon.
 - **Scoping report for a thematic assessment on invasive alien species** - valmisteludokumenttiin liittyvässä keskustelussa nostettiin esiin mm. päällekkäisyys muiden asiaa koskevien prosessien kanssa ja vieraslajin määritelmä, joka jätettiin lopulta arviointityöryhmän tehtäväksi. Työryhmäkäsittelyn jälkeen valmisteludokumentti hyväksyttiin, mutta arvioinnin käynnistämisestä päättäminen siirrettiin budjettisystä seuraavaan täysistuntoon.
 - **Scoping report for a thematic assessment on sustainable use of biodiversity** - valmisteludokumenttia pidettiin laajasti puutteellisena eikä sitä työryhmäkäsittelyn jälkeenkään hyväksytty. Valmistelua päätettiin jatkaa yhdellä asiantuntijoiden ja sidosryhmien valmistelukokouksella ja kommentointikierroksella, minkä jälkeen dokumentti otetaan uuteen käsittelyyn seuraavassa täysistunnossa.
 - Arviointiraporttien käsittelyssä on tärkeää, että mukana on sekä tiedemaailman että hallinnon edustajia. Myös täysistunnot ovat tieteen ja politiikan vuorovaikutusta.

Raporttien tekoon osallistuneita on myös hyödyllistä saada paikalle delegaatioiden mukana.

6. Kommentoitavana (30.5. - 11.7.) olevat arvioinnit

- Todettiin, että ensimmäisellä kommentointikierröksellä on kaksi arviointia, Land degradation and restoration sekä Regional assessments (Europe and Central Asia, ECA). Koska kyseessä on asiantuntija kierros, ei 'government' -kommentteja nyt koota Luontopaneelilta. Luontopaneelin jäseniä kannustetaan kuitenkin tilaamaan raportit ja osallistumaan kommentointiin sekä jakamaan tietoa kommentointipyyntöistä omissa verkostoissaan.
- Arvioinnit ja niiden tiivistelmät (SPM) tulevat toiselle ns. government kierrokselle ensi vuonna.
- Land degradation and restoration assessment (3bi)
 - Suomalaisia on mukana arvioinnin kahdessa luvussa; Chapter 2 Concepts and perceptions of land degradation and restoration - Coordinating Lead Author Janne Kotiaho ja Contributing author Markku Ollikainen (HY) sekä Chapter 3 Direct and indirect drivers of land degradation and restoration - Lead Author Tiina Nieminen (Luke).
 - Tiina Nieminen kertoi kokemuksistaan työskentelystä IPBES työryhmässä. Varsinaisen arviointityön käynnistyminen kesti aikansa, koska tekijät tulevat niin erilaisista taustoista, aikaa kului mm. keskusteluun määritelmistä. IPBES:n ohjeistus on myös melko raskas, yleisohje 180 sivua. Lukujen välisestä koordinaatiosta huolehtivat tietyt henkilöt, mutta väistämättä lukuihin tulee toistoa. Samoin jokaisesta alueellisesta arvioinnista on mukana joku henkilö teema-arvioinnin luvuissa. Kommentoinnissa kannattaa kiinnittää huomiota liittymäkohtiin lukujen välillä, muistaen kuitenkin että lukujen pitää toimia myös itsenäisinä. Metsiä tarkastellaan raportissa jaolla native – planted forest, mikä on hankala tapa käsitellä asiaa boreaalisisissa ja temperaattisissa metsissä. Review kierrokset ovat tosi tärkeitä, mutta miten saadaan houkutelua päteviä arvioijia? Kirjoittajille ILK:n huomioon ottaminen on hankalaa, koska ei ole mitään kanavaa mistä yksittäinen kirjoittaja saisi tätä tietoa. Ei ole myöskään ohjeistettu miten ILK tietoa kerätään ja miten se verifioidaan.
- Regional assessments, Europe and Central Asia (2b)
 - Suomalaisia on mukana arvioinnin Review editoreina: Chapter 4: Direct and indirect drivers of change in the context of different perspectives on quality of life - Heli Saarikoski, SYKE sekä Chapter 6: Options for governance, institutional arrangements and private and public decision making across scales and sectors - Eeva Primmer, SYKE.

7. Muut asiat

- Petteri Vihervaara kertoi Suomen MAES-verkoston aloitustilaisuudesta, joka pidettiin maanantaina 6. kesäkuuta. Suomen ympäristökeskus on perustamassa kansallista Suomen MAES (Mapping and Assessment of Ecosystem Services) verkostoa, jonka tavoitteena on tuoda eri organisaatioiden asiantuntijoita yhteen kokoamaan sijaintiperusteista tietoa ekosysteemipalveluista. Kartoituksen ja arvioinnin tarkoituksena on tuoda esille luonnon palvelujen sosio-ekonomista merkitystä yhteiskunnalle. Lisäksi ekosysteemipalvelujen kartoittaminen liittyy EU:n Biodiversiteettistrategiaan. Ekosysteemipalvelujen kartoittaminen on edellytyksenä ekosysteemipalvelujen kannalta tärkeiden alueiden tunnistamisessa. Tilaisuuden esitykset tulevat myöhemmin nettiin. Lisää tietoa Euroopan MAES hankkeesta <http://biodiversity.europa.eu/maes>.

8. Seuraava kokous

- Seuraavaa kokousta kaavailtiin alustavasti marraskuun alkuun, viikoille 44 tai 45. Sihteeri lähettää alkusyksystä doodle-kyselyn tarkemmasta ajankohdasta.
- Keväällä 2017 pidetään kokous ennen IPBES-5 täysistuntoa, joka on maaliskuussa.

9. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.